

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про імміграцію

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 41, ст.197)

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 2707-IV від 23.06.2005, ВВР, 2005, № 33, ст.429
№ 1182-VI від 19.03.2009, ВВР, 2009, № 32-33, ст.486
№ 3739-VI від 20.09.2011, ВВР, 2012, № 19-20, ст.173
№ 4652-VI від 13.04.2012, ВВР, 2013, № 21, ст.208
№ 5453-VI від 16.10.2012, ВВР, 2013, № 47, ст.657
№ 5459-VI від 16.10.2012, ВВР, 2013, № 48, ст.682
№ 716-VIII від 06.10.2015, ВВР, 2015, № 47, ст.436
№ 1390-VIII від 31.05.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.531}

Цей Закон визначає умови і порядок імміграції в Україну іноземців та осіб без громадянства.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

імміграція - це прибуття в Україну чи залишення в Україні у встановленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання;

іммігрант - іноземець чи особа без громадянства, який отримав дозвіл на імміграцію і прибув в Україну на постійне проживання, або, перебуваючи в Україні на законних підставах, отримав дозвіл на імміграцію і залишився в Україні на постійне проживання;

квота імміграції - це гранична кількість іноземців та осіб без громадянства, яким передбачено надати дозвіл на імміграцію протягом календарного року;

дозвіл на імміграцію - рішення, що надає право іноземцям та особам без громадянства на імміграцію;

{Абзац п'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

довгострокова віза - наданий уповноваженим органом України в установленій законодавством формі дозвіл, необхідний для в'їзду іноземця та особи без громадянства на постійне місце проживання в Україну;

{Абзаци шостий - восьмий статті 1 замінено одним абзацом згідно із Законом № 5453-VI від 16.10.2012}

законні представники - батьки, усиновителі, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують обов'язки опікунів і піклувальників.

Стаття 2. Законодавство про імміграцію

Питання імміграції регулюються Конституцією України, цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, що не повинні їм суперечити.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються правила міжнародного договору України.

Стаття 3. Правовий статус іммігранта

Правовий статус іммігранта в Україні визначається Конституцією України, цим Законом, іншими законами України та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Стаття 4. Квота імміграції

Дозвіл на імміграцію надається в межах квоти імміграції.

Квота імміграції встановлюється Кабінетом Міністрів України у визначеному ним порядку по категоріях іммігрантів:

- 1) діячі науки та культури, імміграція яких відповідає інтересам України;
- 2) висококваліфіковані спеціалісти і робітники, гостра потреба в яких є відчутною для економіки України;
- 3) особи, які здійснили іноземну інвестицію в економіку України іноземною конвертованою валютою на суму не менше 100 (ста) тисяч доларів США;

{Пункт 3 частини другої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1390-VIII від 31.05.2016}

- 4) особи, які є повнорідними братом чи сестрою, дідом чи бабою, онуком чи онукою громадян України;

- 5) особи, які раніше перебували в громадянстві України;

- 6) батьки, чоловік (дружина) іммігранта та його неповнолітні діти;

{Пункт 7 частини другої статті 4 виключено на підставі Закону № 5453-VI від 16.10.2012}

- 8) особи, які безперервно проживали на території України протягом трьох років з дня встановлення їм статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

{Частина другу статті 4 доповнено пунктом 8 згідно із Законом № 3739-VI від 20.09.2011}

- 9) особи, які прослужили у Збройних Силах України три і більше років.

{Частина другу статті 4 доповнено пунктом 9 згідно із Законом № 716-VIII від 06.10.2015}

Дозвіл на імміграцію поза квотою імміграції надається:

- 1) одному з подружжя, якщо другий з подружжя, з яким він перебуває у шлюбі понад два роки, є громадянином України, дітям і батькам громадян України;

- 2) особам, які є опікунами чи піклувальниками громадян України, або перебувають під опікою чи піклуванням громадян України;

- 3) особам, які мають право на набуття громадянства України за територіальним походженням;

- 4) особам, імміграція яких становить державний інтерес для України;

- 5) закордонним українцям, подружжям закордонних українців, їх дітям у разі їх спільного в'їзду та перебування на території України.

{Частина третю статті 4 доповнено пунктом 5 згідно із Законом № 2707-IV від 23.06.2005}

Розділ II

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВИКОНАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ІММІГРАЦІЮ

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України

Кабінет Міністрів України:

- 1) визначає порядок формування квоти імміграції і встановлює квоту імміграції на кожний календарний рік;
- 2) визначає порядок провадження за заявами про надання дозволів на імміграцію і поданнями про скасування дозволів на імміграцію та виконання прийнятих рішень;
- 3) затверджує зразок посвідки на постійне проживання, правила та порядок її оформлення і видачі.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції:

- 1) організує роботу з прийняття заяв разом із визначеними цим Законом документами щодо надання дозволу на імміграцію від осіб, які перебувають в Україні на законних підставах;
- 2) організує роботу з перевірки правильності оформлення документів щодо надання дозволу на імміграцію, виконання умов для надання такого дозволу, відсутності підстав для відмови у його наданні;
- 3) організує роботу з прийняття рішень про надання дозволу на імміграцію, про відмову у наданні дозволу на імміграцію, про скасування дозволу на імміграцію та видання копій цих рішень особам, яких вони стосуються;
- 4) організує роботу з видання та вилучення у випадках, передбачених цим Законом, посвідок на постійне проживання;
- 5) забезпечує ведення обліку осіб, які подали заяви про надання дозволу на імміграцію, та осіб, яким надано такий дозвіл.

{Стаття 6 в редакції Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

Стаття 7. Повноваження дипломатичних представництв і консульських установ України

Дипломатичні представництва і консульські установи України:

- 1) приймають від осіб, які постійно проживають за межами України, заяви про надання дозволу на імміграцію разом з визначеними цим Законом документами, перевіряють правильність їх оформлення і надсилають через Міністерство закордонних справ України до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції;

{Пункт 1 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

- 2) видають копії рішень про надання дозволу на імміграцію та про відмову у наданні дозволу на імміграцію особам, яких вони стосуються;
- 3) оформляють особам, яким надано дозвіл на імміграцію, довгострокові візи.

{Пункт 3 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5453-VI від 16.10.2012}

Стаття 8. Повноваження інших органів виконавчої влади у сфері імміграції

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері праці, щорічно затверджує перелік спеціальностей та вимоги до кваліфікації спеціалістів і робітників, потреба в яких може бути задоволена за рахунок імміграції.

{Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, затверджує перелік інфекційних хвороб, захворювання на які є підставою для відмови у наданні дозволу на імміграцію.

{Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Інші органи виконавчої влади в межах наданої їм компетенції забезпечують виконання законодавства про імміграцію.

Розділ III

НАДАННЯ ДОЗВОЛУ НА ІММІГРАЦІЮ ТА ВИДАЧА ПОСВІДКИ НА ПОСТІЙНЕ ПРОЖИВАННЯ

Стаття 9. Подання заяви про надання дозволу на імміграцію

Заяви про надання дозволу на імміграцію подаються:

1) особами, які постійно проживають за межами України, - до дипломатичних представництв та консульських установ України за кордоном за місцем їх постійного проживання;

2) особами, які перебувають в Україні на законних підставах, - до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції.

{Пункт 2 частини першої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Заяву про надання дозволу на імміграцію заявник подає особисто до відповідного органу державної влади. За наявності поважних причин (хвороба заявника, стихійне лихо тощо) заява може надсилатися поштою або за дорученням заявника, посвідченим нотаріально, подаватися іншою особою.

За неповнолітніх осіб, а також осіб, яких у встановленому порядку визнано недієздатними, заяву про надання дозволу на імміграцію подають їх законні представники.

Якщо іммігрує один з батьків, якого (яку) супроводжують неповнолітні діти, він (вона) повинен подати заяву чоловіка (дружини), посвідчену нотаріально, про те, що він (вона) не заперечує проти імміграції дітей разом з батьком (матір'ю). У випадку відсутності такої згоди батько (мати) повинен подати рішення відповідного державного органу про залишення дітей при батькові (матері). Зазначене рішення має бути легалізоване консульською установою України, якщо інше не передбачено міжнародним договором України.

Для надання дозволу на імміграцію до заяви додаються такі документи:

- 1) три фотокартки;
- 2) копія документа, що посвідчує особу;
- 3) документ про місце проживання особи;
- 4) відомості про склад сім'ї, копія свідоцтва про шлюб (якщо особа, яка подає заяву, перебуває в шлюбі);
- 5) документ про те, що особа не є хворою на хронічний алкоголізм, токсикоманію, наркоманію або інфекційні захворювання, перелік яких визначено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я.

{Пункт 5 частини п'ятої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Вимога пункту 5 не поширюється на осіб, зазначених у пунктах 1, 3 частини третьої статті 4 цього Закону.

Крім зазначених документів подаються:

1) для осіб, зазначених у пункті 1 частини другої статті 4 цього Закону, - документ, що підтверджує підтримку їхнього клопотання центральним органом виконавчої влади України;

2) для осіб, зазначених у пункті 2 частини другої статті 4 цього Закону, - копії документів, що підтверджують відповідність рівня кваліфікації спеціаліста або робітника вимогам, передбаченим у переліку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері праці;

{Пункт 2 частини сьомої статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

3) для осіб, зазначених у пункті 3 частини другої статті 4 цього Закону, - копії статуту та/або зареєстрованих договорів (контрактів) про інвестиційну діяльність та довідка банку про надходження іноземної інвестиції в економіку України іноземною конвертованою валютою на суму не менше 100 (ста) тисяч доларів США;

{Пункт 3 частини сьомої статті 9 в редакції Закону № 1390-VIII від 31.05.2016}

4) для осіб, зазначених у пункті 4 частини другої та у пункті 1 частини третьої статті 4 цього Закону, - копії документів, що засвідчують їх родинні стосунки з громадянином України;

5) для осіб, зазначених у пункті 5 частини другої статті 4 цього Закону, - документ, який підтверджує, що особа раніше перебувала в громадянстві України;

6) для осіб, зазначених у пункті 6 частини другої статті 4 цього Закону, - копії документів, що засвідчують їх родинні стосунки з іммігрантом, і документ про те, що іммігрант не заперечує проти їх імміграції та гарантує їм фінансове забезпечення на рівні не нижчому від прожиткового мінімуму, встановленого в Україні;

{Пункт 7 частини сьомої статті 9 виключено на підставі Закону № 5453-VI від 16.10.2012}

8) для осіб, зазначених у пункті 8 частини другої статті 4 цього Закону, - копія документа, що підтверджує встановлення особі статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, а також документ, що підтверджує факт безперервного проживання особи на законних підставах на території України протягом трьох років з дня встановлення їй статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми;

{Частину сьому статті 9 доповнено новим пунктом згідно із Законом № 3739-VI від 20.09.2011}

9) для осіб, зазначених у пункті 9 частини другої статті 4 цього Закону, - документ, що підтверджує факт проходження військової служби у Збройних Силах України;

{Частину сьому статті 9 доповнено новим пунктом згідно із Законом № 716-VIII від 06.10.2015}

10) для осіб, зазначених у пункті 2 частини третьої статті 4 цього Закону, - копії документів про призначення їх опікунами чи піклувальниками над громадянами України або про встановлення над ними опіки чи піклування громадянина України;

11) для осіб, зазначених у пункті 3 частини третьої статті 4 цього Закону, - документи, що підтверджують право особи на набуття громадянства України за територіальним походженням відповідно до статті 8 Закону України "Про громадянство України";

{Пункт частини сьомої статті 9 в редакції Закону № 5453-VI від 16.10.2012}

12) для осіб, зазначених у пункті 4 частини третьої статті 4 цього Закону, - подання центрального органу виконавчої влади України про те, що імміграція особи становить державний інтерес для України;

13) для осіб, зазначених у пункті 5 частини третьої статті 4 цього Закону, - документи, що підтверджують отримання статусу закордонних українців, або копії документів, що засвідчують їх родинні стосунки із закордонними українцями.

{Частину сьому статті 9 доповнено пунктом згідно із Законом № 5453-VI від 16.10.2012}

Особи, які постійно проживають за межами України, за винятком осіб, зазначених у пунктах 1, 3 частини третьої статті 4 цього Закону, разом із заявою про надання дозволу на імміграцію подають також довідку про відсутність судимості.

Якщо за дії, пов'язані з наданням дозволу на імміграцію, законодавством України передбачена сплата державного мита або консульського збору, разом із заявою подається документ про його сплату.

У разі неподання особою всіх визначених цим Законом документів заява про надання дозволу на імміграцію не приймається.

Термін розгляду заяви про надання дозволу на імміграцію не може перевищувати одного року з дня її подання.

Стаття 10. Підстави для відмови у наданні дозволу на імміграцію

Дозвіл на імміграцію не надається:

1) особам, засудженим до позбавлення волі на строк більше одного року за вчинення діяння, що відповідно до законів України визнається злочином, якщо судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку;

2) особам, які вчинили злочин проти миру, воєнний злочин або злочин проти людяності та людства, як їх визначено в міжнародному праві, або розшукуються у зв'язку із вчиненням діяння, що відповідно до законів України визнається тяжким злочином, або їм повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, досудове розслідування якого не закінчено;

{Пункт 2 частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 4652-VI від 13.04.2012}

3) особам, хворим на хронічний алкоголізм, токсикоманію, наркоманію або інфекційні захворювання, перелік яких визначено центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я;

{Пункт 3 частини першої статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

4) особам, які в заявах про надання дозволу на імміграцію зазначили свідомо неправдиві відомості чи подали підроблені документи;

5) особам, яким на підставі закону заборонено в'їзд на територію України;

6) в інших випадках, передбачених законами України.

Положення пунктів 1, 3 не поширюються на осіб, зазначених у пунктах 1, 3 частини третьої статті 4 цього Закону.

Стаття 11. Порядок в'їзду іммігрантів в Україну і видачі посвідки на постійне проживання

Особі, яка постійно проживає за межами України і отримала дозвіл на імміграцію, дипломатичне представництво чи консульська установа України за її зверненням оформляють довгострокову візу. Зазначена особа в'їжджає на територію України в порядку, встановленому законодавством України.

{Частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5453-VI від 16.10.2012}

Після прибуття іммігранта в Україну він повинен звернутися протягом п'яти робочих днів до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, із заявою про видачу йому посвідки на постійне проживання. До заяви мають додаватися копія паспортного документа заявника із проставленою в ньому довгостроковою візою та копія рішення про надання дозволу на імміграцію.

{Частина друга статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами № 5453-VI від 16.10.2012, № 5459-VI від 16.10.2012}

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, протягом тижня з дня прийняття заяви видає іммігранту посвідку на постійне проживання.

{Частина третя статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Особі, яка перебуває на законних підставах в Україні і отримала дозвіл на імміграцію, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, видає посвідку на постійне проживання протягом тижня з дня подання нею відповідної заяви.

{Частина четверта статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Розділ IV

СКАСУВАННЯ ДОЗВОЛУ НА ІММІГРАЦІЮ. ВИЌЗД І ВИДВОРЕННЯ ЗА МЕЖІ УКРАЌНИ

Стаття 12. Підстави для скасування дозволу на імміграцію

Дозвіл на імміграцію може бути скасовано, якщо:

{Абзац перший статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

1) з'ясується, що його надано на підставі свідомо неправдивих відомостей, підроблених документів чи документів, що втратили чинність;

2) іммігранта засуджено в Україні до позбавлення волі на строк більше одного року і вирок суду набрав законної сили;

3) дії іммігранта становлять загрозу національній безпеці України, громадському порядку в Україні;

4) це є необхідним для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України;

5) іммігрант порушив законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства;

6) в інших випадках, передбачених законами України.

Стаття 13. Вилучення посвідки на постійне проживання, виїзд і видворення за межі України

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, не пізніш як у тижневий строк надсилає копію рішення про скасування дозволу на імміграцію особі, стосовно якої прийнято таке рішення, та вилучає у неї посвідку на постійне проживання.

{Частина перша статті 13 в редакції Закону № 5459-VI від 16.10.2012}

Особа, стосовно якої прийнято рішення про скасування дозволу на імміграцію, повинна виїхати з України протягом місяця з дня отримання копії цього рішення.

Якщо за цей час особа не виїхала з України, вона підлягає видворенню в порядку, передбаченому законодавством України. У разі скасування дозволу на імміграцію стосовно особи, яка була до його надання визнана біженцем в Україні, її не може бути вислано або примусово повернуто до країни, де її життя або свободі загрожує небезпека через її расу, національність, релігію, громадянство (підданство), належність до певної соціальної групи або політичні переконання.

{Частина третя статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5453-VI від 16.10.2012}

Якщо особа оскаржила рішення про скасування дозволу на імміграцію до суду, рішення про її видворення не приймається до набрання рішенням суду законної сили.

У разі скасування дозволу на імміграцію та вилучення посвідки на постійне проживання у зв'язку із засудженням до позбавлення волі за вироком суду особа повинна виїхати з України протягом місяця з дня відбуття покарання.

Якщо особа, стосовно якої прийнято рішення про відмову у наданні їй дозволу на імміграцію, за час розгляду її заяви втратила інші законні підстави для перебування в Україні, на неї поширюються положення частин другої - четвертої цієї статті.

Стаття 14. Повторне подання заяви про надання дозволу на імміграцію

Особа може повторно подати заяву про надання дозволу на імміграцію не раніше ніж через рік з дня прийняття рішення про відмову у наданні дозволу на імміграцію чи його скасування.

Стаття 15. Оскарження рішень з питань імміграції, дій чи бездіяльності органів державної влади, посадових і службових осіб

Дії та бездіяльність посадових і службових осіб, які порушують порядок та строки розгляду заяв про надання дозволу на імміграцію, рішення, прийняті центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері імміграції, можуть бути оскаржені у встановленому порядку до суду.

{Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законом № 5459-VI від 16.10.2012}

Розділ V ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через місяць з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у двомісячний термін з дня набрання чинності цим Законом: підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом;

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити приведення центральними органами виконавчої влади України їхніх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

3. Рекомендувати Президенту України визначити центральний орган виконавчої влади, на який буде покладено виконання функцій спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань імміграції, та привести свої акти у відповідність з цим Законом.

4. Вважати такими, що мають дозвіл на імміграцію в Україну:

іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну на постійне проживання до набрання чинності цим Законом і мають у паспорті громадянина колишнього СРСР зразка 1974 року відмітку про прописку або отримали посвідку на постійне проживання в Україні;

іноземців та осіб без громадянства, які змушені були залишити місця постійного проживання в Автономній Республіці Абхазія Грузії, прибули в Україну, одержали в установленому порядку тимчасову довідку і прожили в Україні не менш як п'ять років, а також їх повнолітніх дітей, які прибули в Україну разом з ними до досягнення повноліття, і звернулися із заявою про видачу їм посвідки на постійне проживання в Україні;

{Абзац третій пункту 4 розділу V в редакції Закону № 1182-VI від 19.03.2009}

іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну до 6 березня 1998 року за Угодою між Урядом Соціалістичної Республіки В'єтнам та Урядом СРСР про направлення і прийняття в'єтнамських громадян на професійне навчання та роботу на підприємства і в організації СРСР від 2 квітня 1981 року, залишилися проживати в Україні і звернулися протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом із заявою про видачу їм посвідки на постійне проживання в Україні;

іноземців та осіб без громадянства, які прибули в Україну дітьми-сиротами у зв'язку із збройними конфліктами у місцях їх постійного проживання і виховуються або виховувалися у державних дитячих закладах чи в дитячих будинках сімейного типу або над якими встановлено чи було встановлено опіку або піклування громадян України.

Особам, зазначеним у пункті 4 Прикінцевих положень, посвідка на постійне проживання видається за їхніми заявами або заявами їх законних представників без оформлення дозволу на імміграцію. На них поширюється чинність статей 12-15 цього Закону.

Президент України

Л.КУЧМА

**м. Київ
7 червня 2001 року
№ 2491-III**

Публікації документа

- **Урядовий кур'єр** від 07.07.2001 — № 119
- **Голос України** від 13.07.2001 — № 122
- **Офіційний вісник України** від 20.07.2001 — 2001 р., № 27, стор. 1, стаття 1198, код акта 19338/2001
- **Відомості Верховної Ради України** від 12.10.2001 — 2001 р., № 41, стаття 197